

SZEKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

== A SZEKELYUDVARHELYI „SZEKELY TÁRSASÁG“ HIVATALOS KÖZLÖNYE ==

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és oszöntörökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Közégek, papok, gazdasági egyleti tagok és közösi előjárók egész évre 8 K, tanítók, közösi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDNOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DEREKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk.

Apróhirdetések azavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K. A nyílt-tér és hirdetések előre fizetendők.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10.489. szám.

A szeretet ünnepén!

Mikor a sötét, lomha est ráborul a földre és az ég peremén milliónyi csillag titokzatos fényben ragyog, méla áhitat szállja meg az emberek lelkületét... béke és szeretet vonul az emberiség megkérgesedett szívébe. A kunyhókban úgy, mint a palotákban felgyulnak az örömtűzek a fenyőfák ágain, hol az újjongó, sikongó gyermekesereg, vidám zajjal tölti be a levegőt, pajzánul ug-rándozva az ajándékok körül, melyeket a Jézuska az angyalka által küldött jutalmul nekik.

Ez a családi jelenet, mely már két ezred óta évről-évre megújul, legalább ez egy napon szeretettel tölti meg az emberek lelkét és az emberiség dicső Megváltójának, a szeretet Istenének születését ünnepli.

A szeretet ünnepének estéjén még a bűnös lélek is megtisztul salakjától, mert visszaálmódja ártatlan gyermekkorát, mikor még a szülői szeretet enyhe, gyöngéd melegét élvezte. Visszaálmódja azt a kort, mikor még a legcsekélyebb ajándékban is gyönyörét lelte, — mikor még a vágyak növekedése nem szegte szárnyát örömeinek... mikor még a családi tüzhelyet szentnek, tisztának, áhitatosnak találta... mikor még az élet nem tépte meg reményeit... nem gázolta le eszményeit és szíve, lelke önzéstől, mocsoktól oly tiszta volt, mint a hegyipatak kristálytiszta forrása.

Es a míg a gyermekesereg a karácsonfa fényén legelteti bá-mész szeméit, addig az édes visszaemlékezés, mint égi áldás hittel, szeretettel és remény-nyel tölti meg az ifjak, leányok és öregek lelkét.

Abból a fényes csillagból, mely kétezredév előtt a Megváltó születését hirdette, sugárzott ki a szeretet melege az emberiségre, az egész világra, — elválasztotta a földtekét és csodával határos, hogy fényéből, varázsából, melegségéből az idők hosszú folyamán semmit se vesztett és örök időkön át világítani fog, mert nélküle az emberiség elpusztulna...

A mi Istentől fogantatott, az az Istenséggel együtt örök életű marad...

Lehetnek mozgalmas életünknek olyan keserű napjai, mikor

kegyetlenül megvonjuk szívünk szeretetét az önző emberektől, megundorodunk a világtól, hogy ölni, sőt gyilkolni is tudnánk... de a Megváltó születésének szent napján kiengesztelődünk és az általános emberszereteten egybeolvadva, ölelkeznek lelkeink...

* * *

Aztán elnémulnak az örömhangozók, — elhamvadnak a karácsonfa fényes mécsei... az ünnep áhitata helyet ad a mindennapi nehéz küzdelemnek és a szeretet helyét ismét a rideg önzés, a tülekedés, az irigység és gyűlölködés foglalja el...

Ez a szomorú igazság vegyít csak keserű ürömet, az ünnep édes örömeibe...

Miért kell ennek így lenni? Miért nem marad velünk örökké a szeretet? miért röppen el az ünnep utolsó percével? miért nem szereti ember az embert úgy, mint az Istenember valamennyiünket szeretett, ki mindnyájunkért egyenlően szenvedett kínos keresztalált és mindnyájunkért egyenlően ontotta vérének drága csöppjeit?

Miként *Ő* a kisdedeket, miért nem tanítjuk mi is a gyermekeinket az irgalomra, az általános emberszeretetre?

Miként *Ő* miért nem nyitjuk meg mi is a tudatlan vakságban szenvedők szeméit, hogy embertársaikat látni, meglátni és becsülni tanulják?

Miként *Ő* miért nem gyógyítjuk meg mi is a belpoklosokat? miért nem közelítünk szamaritánus szívvel a szynlödő, szegény betegek ágyához, hogy szomjas ajkukat üdítő itallal enyhithessük?

Es miként *Ő* miért nem segítünk mi is embertársaink nyomorán? miért nem segítünk mások keresztjét könnyíteni, holt *Ő* mindnyájunkért görnyedezett a kereszt nehéz sulya alatt.

Miért...?

Mert lelkünkben a hit elhalóban van; mert a modern kor eszmeáramlata jégkéreggel vonta be szívünket; mert Isten háza helyett a korcsmákat keressük, hol a bor és pálinka bűzétől megtompul az agyunk, vad tivornyákban erkölcsünk zülle-nek... és tisztességérzetünk mámorba fullad...

Mert a családi fészkek elvesztette azt a melegséget, azt az idealismust, mely a gyermekek

kedélyvilágának éltető eleméül, a hit, a szeretet és a remény tiszta forrásául szolgált; mert az embert az emberhez, a gyermeket a szülőhöz már csak az undok, rideg önzés köti, mely a feltűnő szeretetet már gyenge csirájában elfojtja... elpusztítja...

Álljunk meg!... ne haladjunk tovább ezen az uton, mely a szeretet temetőjéhez, az erkölcs sirjához vezet!

Forduljunk vissza!... térjünk meg!... az a szent áhitat, mely ma — gyermekeink ártatlan örömeiben lelkeinket fogva tartja, kíséren bennünket az egész életen át, hogy méltó gyermekei lehessünk a mennyi Atyának, ki két ezredév előtt, a mai napon, mindnyájunk megváltására egyszerű jászolban született... ki szeretetben fogantatott és szeretetben lehelte ki érettünk nemes lelkének utolsó sóhaját...

Deréki Antal.

Krisztus.

Irta: Király Péter.

Megdicsőült fia Istennek Kinek a földre szállni kellett, Isteni lényed mint sóvárgott, Hogy boldoggá tedd a világot. Mit a teremtés perceiben Boldogtalanná tett az Isten... E nagy eszme volt gyermekálmód, Ez lett életed és halálad.

A világ butaságba vénhedt, Az összedáshoz sem értett S Te a sok ostoba alaknak A logarythmust mutogattad. — Azok megsértődve morogtak És reád fogták, hogy bolond vagy, Pedig csak az volt a hibád: Nem ismerted az etikát.

A világ aljas volt és hitvány, Te erkölcsösséget tanítván, Bölcsességgel mit sem értél... — Nem ugy cselekszik, a ki célt ér. Az Istent a földre lehoztad, Hogy az emberek közt megosszad; Az volt a másik nagy hibád: Nem ismerted a — logikát.

Bölcsességed búbajos hangja, Háborúnak lón vészharangja, Az első áldozat Te lettel Az igazságért a keresztnél. Gyilkossá lett az embercsorda S azután lealjasult a porba... Neked az volt a nagy hibád: Nem ismerted a — fizikát.

Hol az Isten...? Hogy felvetted E nagy kérdést az embereknek Avval felelték rá a törpék, Hogy századokig egymást ölték... S mi lett a vége? — örök szegény, Aljasabb a világ, mint régen — Mivel az Isten föl nem lelték: Megméltelyezték egymás lelkét...

Tessék mostan születni másnak Egy értelmesebb Messiásnak — A Krisztus között és közötté Az lesz a különbség mindössze A mi az életet kioltja: „Keresztfa“ helyett egy „bitófa“, Hol felzokog a lelkiavakság: „Az égben lakik az Igazság...!“

Vigasztalódj — a más világon! — Van itt azért a ki imádjon S élethüen az égre fessen, Atyaistennek kijelentsen... Az is van a ki összeszidjon, Hóhérod is akadna bizton — De olyant nem találál még sem A földszinén, a ki megértsen.

(Debreczen.)

Darányi a mezőgazdasági munkásokról.

A „Revue de Hongrie“, e francia nyelven megjelenő kitünő magyar szemle egyik közelebbi számában hosszabb tanulmányt közöl Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter tol-lábol e cím alatt: »A mezőgazdasági munka Magyarországon«. A cikk nemcsak illusztris írója miatt, de tartalmánál fogva is megérdemli a magyar közvélemény beható figyelmét, bár természetesen külföldi közönség információjául iródott, hogy a külföldi sajtóban a szocialisták által a munkáskérdés kezelése tekintetében hazánkra szórt rágalma-kat igazi értékükre szórítsa. A cikk írója erre a munkára talán a legilletékesebb volt, mert hiszen az ő alkotása az immár világhírűvé lett magyar nép-politika, mely a falusi földmívelők reális érdekeinek, gazdasági és társadalmi haladásának, törvényhozási és kormányozási hat-hatós ápolását jelenti, s melyet ma még az iparos Anglia is utánozni törekszik.

A cikk mindenekelőtt azt adja elő, miként fejlődött ki az urbéri válság után a jómódu magyar népnek egy nagy rétege, mely vagy teljesen birtoktalanná lett, vagy pedig apróbb birtoka mellett még bémunkára is van utalva.

A nép birtokrendezése — írja az illusztris szerző — nem tudott lépést tartani a szaporodással és az előbbi jómódu birtokosok utódai törpe birtokosokká, majd teljesen birtoktalannokká váltak. — Összeesett ezzel a természetes folyamattal és az általános mezőgazdasági depresszióval a közterhek és az igények növekedése. Azt lehet mondani, hogy Magyarország földmívelő népe a primitívebb állapotból a fejlettebbre való átmenetét a legkedvezőtlenebb gazdasági viszonyok között tette meg.

A helyzetnek ilyen felfogásából természetesen, hogy a szóban levő néprétegek állami támogatása nemcsak szükségesnek, hanem minden szempontból megokoltnak is tűnik föl. A cikk fölhívja a magyar nyilvánosság figyelmét arra a körülményre, hogy Magyarország szegény földmivelő népe — a legutóbbi népszámlálás szerint — közel egymillió jőre tehető, mert ennyit ad ki az 50 holdon aluli kisbirtokosok, napszámosok, részes földművesek, majorosok, kertészek, gazdasági cselédek és mezőgazdasági munkások összes száma.

Maga a nagy arányszám, a melylyel a mezőgazdasági munkás nép lakosságunk között szerepel, nagyon sürgőssé tette a vele foglalkozó politika érélyes megindítását. A cikk plasztikus képet nyújt arról, hogy 1895. óta milyen arányokban fejlődött a földmivelő nép szakszerű oktatása, jogviszonyainak szabályozása, védelme a jogi és gazdasági téren a visszaélések és a kizsákmányolás ellen, támogatása betegség, vagy baleset alkalmával, segélyezése a házipítés terén, buzdítás a jutalmakkal és kitüntetésekkel. Végül közli a legújabb költségvetés adatait, a mely különböző címeken másfél milliót irányoz elő a szegény falusi földmivelő nép közvetlen támogatására.

A cikk befejező mondatai a következők: mondjanak bármit is azok, akiknek ugyszólván hivatása, foglalkozásuk az, — hogy a munkásság anyagi helyzetének legsötétebb színezésével elveszik a munkások munkakedvét és a tömegeket állandóan forrongásban és elégedetlenségben tartják: elvitázhatatlan tény az, hogy a magyar földművesosztály anyagi megerősödése és fejlődése szerte a hazában észlelhető.

Merész feltevés lenne azt állítani, hogy a magyar állam megoldotta mindazon feladatait, a melyeket rá a szociális kérdés megoldásának nehézsége rója; egy azonban tény és ez az, hogy bizton remélhetjük a magyar mezőgazdaság felvirágozását és annak keretében a mezőgazdasági munkásság lépcsőről-lépcsőre való megerősödését. — Ez az a cél, a mely felé minden aktív kormány férfinak multhatlanul haladni kell és amelynek elérésétől a magyar haza erőssége és jövője függ.

Amint látszik, Darányi egész más hangon szól és más akar lenni a munkás nép érdekében, mint a tömegsztrájkokkal fenyegetőzdő szocialista vezérek. Érdemes, hogy egy aktív magyar államférfi fönt idézett szavait tudomásul vegye az egész magyar gazdaközönség, de főleg az érdekelt munkásnép.

Azt hisszük, nem lesz nehéz választania: vajjon a szocialista agitátorokhoz csatlakozzék-e vagy pedig ahhoz a politikához, a mely érdekeit anyagi és társadalmi boldogulását eredményes munkával és jelentékeny áldozatokkal viszi gyors lépésekben előre.

Zúg a fenyves...

Zúg a fenyves a Hargitán,
Messze-messze hallatszik;
Nagy lehet a fájdalom, mert
Éjszaka sem alszik.

Ha a felleg ránehezül,
Egyre könnyet hullat;
Aggódik a jövő felett,
Siratja a multat.

Bánkódik a székely népen
És tünődik rajta:
Hová lett el, mért nemult el
Egykor dalos ajka?

Az éneklő madárka is
Más vidékre tévedt,
Ott hagyta a gondtal épült
Kicsiny, puha fészket.

Néha egy-egy könnyes szemű
Székely téved bele,
Botot vág és támaszkodva
Ugy bujdosik vele.

Zúg a fenyves a Hargitán,
Hullatja a lombját,
Siratja a székely népet,
A régi jó gazdát.

József János.

Székely-erdők ügye az országgyűlésen.

(II-ik folytatás.)

Az igazat megvallva, dacára némely székelyföldi képviselőtársam törekvéseinek és az ott általában megnyilvánuló közóhajtnak, nem vagyok valami nagy barátja annak, hogy ezen erdők az állami kezelésből teljesen kivéssenek. Erre megvannak okaim, de természetesen csak úgy értem ezt, ha azokat a törvényeket az erdészeti szakközégek másféleképpen kezelik és hajtják végre, mint eddig.

Mert azok a törvények magukban véve nem is olyan rosszak, mint mondják, de végrehajtásuk tarthatatlan és türehtelen.

Mutatóul felolvasom az 1879: XXXI. t.-c. 2. §-át. „Azon erdőkben vagy erdőrészekben, melyek magasabb hegyek körgörgetegjein, havasok fensíkjaiban vagy hegytetőkön és gerinceken, meredek hegyoldalokon és ezek lejtőin, hegyomlások, kö- vagy hógörgetegyek és vízmosások támadásának és terjedésének megakadályozására szolgálnak, vagy a melyek elpusztulása folytán alantabb fekvő területek termőképessége vagy közlekedési utak biztonsága veszélyeztetnék, vagy szélvésznek rombolásának ut nyitnának — az irtás és tarvágas tiltatik”.

A 3. §. így szól: „A 2. §. alá eső véderdő használati módját, a mennyiben az a 17. §-ban említett rendszeres üzemterv által nem volna megállapítva — a birtokosok által előterjesztett javaslat alapján, az erdőfelügyelő és a közigazgatási bizottság meghallgatásával, a földmivelési-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter határozza meg. 4. §. Az irtás tiltatik oly erdőkben, melyeknek talaja másnemű gazdasági művelésre állandóan nem alkalmas. Az ilyen talajon álló erdők feltétlenül föntartandók”.

A 6. §. pedig így szól: „A 2. és 4. §§-ok alá eső erdőkben a tuskó- és gyökérintás tilos.”

Ezek a törvények nem rosszak; ezek teljesen alkalmasak arra, hogy azokat az erdőket föntartsuk. Épen csak a 7. §-ban a fásítás, a kényszererdősítés az, a mely ellen tulajdonképpen kifogás tehető. S mégis mit látunk? A tarvágas eszközzel

ott, a hol csak a szálalóüzem volna megengedhető és kiszedik a tuskókat ott, a hol tulajdonképpen tarvágaszt sem lett volna szabad eszközölni. Sőt még a törmelékét is összegyűjtik; pedig az ottmaradt hulladéknak az volna a szerepe, hogy megóvja a talajt a vízmosástól, hogy elkorhadjon és az elhullott, a viharáltal odahozott magvaknak valószálgal melegágya legyen. S micsoda rettenetes dolgokat művelnek itt a mesterséges fásítással!

Nem akarom sérteni az erdész urak szaktudását, de elmondom a tény. Idegenből hozott, más klímához szokott csemetéket szállítanak s ezekkel ültetik be a letarolt helyeket.

A természet azonban megboszulja magát. Személyesen győződtem meg arról, a mit mondok. Idegenből — Felső-Magyarországból hoztják azokat a csemetéket, a melyek a hosszszas szállítási idő alatt a vasuti kocsikban összefülnek, meghalnak, úgy hogy azokat még az a jó székely föld sem tudja feltámasztani. Jönnek azután a munkások, a kapával kicsiny sirt ásának s betesznek azokat az árva csemetéket — már azután kit hegygyel, kit tövel — és igazán boldog az a csemete, a mely az első napsugár hatása alatt elpusztul, mert a többire rettenetes sors várakozik.

Abban a pompás buja talajban dusan felszökken a lilaszínvirágu vészfü, melyre a kopár szükös legelőről sóvár szemeket vet az éhező tinó. Elbödül, mert nincsen legelője, be is rohanna oda, de a pástor botjának csattanása észretériti, mert az tilalmas. Később jön a tél, az öles hó rányomja a dudvát, a buja gyomot, a gyenge csemetére. És tavasszal? Mit kell szegénynek erőlködni, mikor késő tavasszal kialszolódik a nehéz dudva alól meghajlott derekkal, hogy újból elől kezdje a kinszenvedést s minden évben más és más irányban görbüljön, ha a gyermekek véletlenül meg nem gyűjtik az avart, a mely azután gyorsan elharapózva, kipusztítja nemcsak a csemetéket, hanem még a termőföldet is.

Az ilyen fenyőfából sohasem lesz kereskedelmi fa. Ezeket fenyőfának hívják ugyan, de tulajdonképpen csak csufolják annak. Mert a fenyőnek mi a természete? Nem egyenként, szétszórva nő; társas lény ez, mint maga az ember. Nem szereti az egyedülletet, csoportokba nő, a hol egymást támogatják, hogy a derekuk el ne görbüljön. Mikor azután megnőnek, a csoportok farkasszemét néznek egymással és megkezdődik az önfenntartás, mondhatnám a fajfenntartás harca.

Növekednek a fák, lassankint visszaféjlődnek a kisebbek, elszáradnak és átengedik a teret az erősebbeknek. Így fejlődik ki az a szál erdő, a melyben lépten-nyomon gyönyörködhetünk. A természet ilyen remekeit látjuk régi erdőinkben, mert az erdőtalajunk olyan, hogy ha a fiatal csemetét bottal verik vissza, akkor is ki fog sarjadni.

Már most nézzék meg azt a mesterséges erdőt, akár hol ültetik, az nem erdő! Nem lát ott az ember fenyőt, hanem csak lomblevelű tussókat, csigójá é b. ozdát

tassanak csak rábizni a természetre, az majd elvégzi a maga munkáját. De csak úgy, ha megengedik, hogy az állatok ott legelhessenek, mert azok a buja fűvet lerágják, táplálkoznak vele; lerágják a lombfák sarjadékát, hogy ez ne gátolja a fiatal fenyőcsemetét növéseében; ha aztán ez így növekszik, akkor megkapjuk azokat az erdőket, melyekben gyönyörködhetünk.

(Vége köv.)

Egy eljegyzési hirre.

(Tanács egy fiatal barátomnak.)

Mielőtt elvinnéd, a kit kiszemeltél,
Tapogass jól végig a szívén, a lelkén,
Nézd ki a szeméből: tud-e álmodozni?
Szokott-e patyolat ágyán imádkozni?

Ha a mezőn jártok: kap-e a virágon?
Megáll-e a szeme a vadrózsaszálon?
Fitymálva kicsinyfőn nem mondja-e rájok,
Hogy csak az alvók az igaz virágok?

Ha jártok az utcák nagy foratagába,
És nyújtja felétek kis kezét az árva:
Vet-e legalább rá szíve melegéből
Egy szánó pillantást szépséges szeméből?

Adj dalt a kezébe, gyöngyítsa sorokból,
A melytől a szívünk érzése kicsordul;
A melytől az ember, mintha jobb lenne:
— Megtudja-e lelkét fürösztelni benne?

S míg beszélsz előtte az édes anyádról,
Egyszerű, parasztos, nádas hajlékáról,
Odahúzó szíved minden melegével:
— Gyönyörű kis fejtét nem fordítja-e el?

Óh mert he a szívét helyén nem találád
Hasztalan számítod minden gazdaságát,
Hasztalan álmodád a leggyönyörűbbnek;
— Küldd neki vissza az aranyjeggyűrűdet.
Szabolcska Mihály.

Karácson.

— Irta: Fülel Sz. Lajos. —

Megkondulnak a karácsoni harangok. Kedves szózatuk bejárja a havas mezőket, a városokat és falvakat, örömmel hirdetvén Krisztus Urunk születésének dicsőséges ünnepét. A vásári zaj elhal, a vad szenvedélyek lángjai lecsillapodnak, mely megilletődés fogja el a legsivárabb szíveket is. A gondolatnak és érzésnek valami csodálatos megújodása, mintegy megvarázsolja az embert s lelkének szárnyai a föld sarából az ég felé emelik.

Anyagiás, önző korunk testi-lelki sivársága is megéri a karácsoni romantika felemelő hatását. Gondolkodásba ejti: Honnan van az, hogy a keresztény hit századokon keresztül még mindig új erővel hat az emberiségre? Honnan van, hogy a lelkek sovárgó vágya a vallás miszteriuma felé szárnyal? Hogyan történik, hogy a modern élet villamos reflektora még nem oltotta ki a karácsonfa gyertyalángjait?

Az igazság ereje a nemes ideálok kultuszának felemelő hatása az, ami a kereszténységben és ünnepeiben állandó forrást nyújt a szomjas léleknek. Ime, ebben áll a titok, melyet csak a hívő lélek tud megfejteni, megérteni. Nyugtalan a szívünk — kiált föl szent Ágoston — mig csak meg nem nyugszik tebened édes Istenem! — Nívő lelke előtt

Legszébb kivitelben, ugyanott

Kobrak-cipők

Ieszállított árban kaphatók.

Jézus áll isteni fenségben, aki nyugodtan mondhatta el magáról: Én vagyok az út, az igazság, az élet!

A történelem útját véres forradalmak, nagy lelki harcok, tévelygések jelölik meg, valahányszor a szeretet nagy elvétől elhidegült az emberiség. A szeretet hiánya napjainkban is megrontotta az erkölcsöket s velük a társadalmat, mely vad örvényekkel tagadja meg az Istent, gunyolja az egyházat, a hazát, a családot. A tulhajtott feminizmus örültsége a nőt — a szeretet, tisztaság és erkölcs apostolát — eltérítette igaz rendeltetésétől, ki fékezhetlen vágygallyal keresi a családon kívüli élet kétes útjait, örömeit...

Általában a legkárhözatosabb tanok és elvek szennyes hullámai már a jogrendet is veszélyeztetik.

Ámde a társadalom és egyén lelki hanyódásainak viharában az egyház sziklája volt mindig a biztos kikötő. Ez lesz jövőben is, mert a tudomány, a haladás még nem biztosíthatják az erkölcsöket. Ezt leginkább a szeretet teszi, melynek forrása az Isten, az élet lelke. Legfőbb hirdetője Jézus, aki még ma is elmondhatja magáról: *Biztatok bennem mert én meggyőztem a világot!*

Az egyház ünnepeivel — s így a karácsonnal is — járó nemes hangulat hatalmasan lángol fel minden idő embereinek lelkében és keresni fogják, mint a forrás vize után szomjazó vándor, a hit szelid érzelmi világát. Itt van már az idő, mikor az államférfiaknak be kell látni, hogy vallás-erkölcs nélkül romlás, pusztulás vár a népekre...

Voltaire, a hitetlen francia bölcsész, azt írta egyik barátjának: „*Ha fejedelem volnék, meg nem tűrnék körömben olyanokat, akik nem hisznek Istenben, mert ha érdekük úgy kívánná, hogy megmérgezzenek, mi tartaná őket attól vissza?*”

— *Nagy Frigyes* porosz király értesülvén, mennyire elharapózott népe közt a hamis eskü, így szólt miniszteréhez: „*Teremtsen mielőbb vallást az országban!*”

Karácson a hitnek, az ebből fakadó szeretet nagy erőneinek örökké tartó emlékköve.

Karácson a családok legszebb ünnepe.

A szív igazán csakis a *valási* és *családi* érzések tüzenél melegedik fel... Ha baj ér a világban, a családban keressünk enyhülést. Ha pedig baj érne a családban, hova menekülhetnénk, mint az oltárhoz?! Oh, a modern élet sem fogja nélkülözhetni a ma született kis Jézuskát...!

Adjunk hálát az egyháznak, hogy ily közérzésű ünnepet rendelt, melyen a szeretet önként szívbe száll!

Kérjük az Istent, hogy a karácson felemelő hangulata vigyen szeretetet és békét a társadalomba, megnyugvást a családokba.

Adjon könyörületet a gazdagoknak, kenyeret a szegényeknek, engesztelődést a haragosoknak, reményt a csüggedőknek, vigasztalást a bánatosoknak, gyógyulást a betegeknek... Egyszóval, sorsával kibékült szívet a küzdő embernek. Mert hiszen mindnyájunkért született Jézus, az emberiség Megváltója, kinek bölcsőjénél hangzott fel a világ legszebb himnusza:

*Dicsőség Istennek a magasságban!
Békesség földön a jóakaratu embereknek!*

Szeretlek, imádlak!

Kinek a léte nincs időhöz kötve
S változatlan maradsz örökre, örökre,
Rendezed, kormányozod egész világot,
Teremtényid minden seregét meg-

[áldod:

Egy kis fészek enyhén, Uram, én is

[várlak —

Szeretlek, imádlak!

Hiába teríti rám az éjjel fátylát,
Látom fényes arcod tiszta ragyogását,
Szemeidet örök villámtűzben égni,
Lelkedből lelkünket jóssággal tetézni.
Szemet hullatni a gyöngékismadárnak
Szeretlek, imádlak!

Látom homlokodon — mely gyé-
[mátnál tisztább —
Égi jeggyel írva a teremtés titkát,
Oly magasságban, hogy eszünk alig

[járja,

Csupán csak ha hitben indulunk utána
S átjárja szívünket mélységes alázat,
Szeretlek, imádlak!

Látom az esti fényt, hajnal pirkadását,
Isteni ajakad páros mosolygását,
A tengerek mélyén gyöngytermesztő

[kezed,

Emberek lelkében a lehelletedet,
Szentséges szívedet kelyhén a virág-

[nak —

Szeretlek, imádlak!

Hováemberiszem nemkövethet tovább
Sejtem én, látom én, ott is lábad

[nyomat,

S habár minden csillag ide nem

[világot,

Övék egy-egy sugár a Te koronádról,
Nem jut ebből földi császárnak, —

[királynak —

Szeretlek, imádlak!

Szeretlek, imádlak... s küzködök

[magammal,

Nem bántlak-e, Uram, esdeklő szavammal,
Hogy mikorszétnézek az egész világon
Itt telepedjél meg a kárpáti tájon,
Ahol már rég óta rosz csillagok járnak,
Szeretlek, imádlak!

Aki nevelgetted nemzetéltünk fáját
S tengerekbe hajtod a négy folyam

[árját,

Uram! a magyar nép kis kunyhói

[várnak —

Szeretlek, imádlak!

Tarcsafalvi Albert.

A magyar iparról.

(Karácsoni elmélkedés.)

Gazdasági és ipari életünknek, sajtósági és szinte száználmas jelensége az, hogy míg az egész éven át a legnagyobb közönnyel nézzük hazai iparunk tengődését és haldoklását, ilyenkor karácson és újév tá-

ján, felébred bennünk a szunnyadozó hazafiúi lelkiismeret és tele torokkal prédikáljuk a világnak, hogy a ki kedveseit és kedvenceit valami kedves ajándékkal akarja meglepni, az ne vásároljon külföldi, hanem kizárólag hazai gyártmányokat és készítményeket...

Hát igaz, hogy éppen karácson és újév alkalmával van a szegény kereskedőnek és iparosnak nagyobb forgalomra kilátása, de az is igaz, hogy ebből az egész esztendőn át meg nem élhet, ha csak ezeken az ünnepnapokon hangoztatjuk a szép jelszót: *Pártoljuk a honi ipart!*

Mert ezt az újév első napjától az utolsóig folyton kellene hangoztatnunk, hogy mohón fellobbanó hazafiságunk lángja el ne aludhasson, hogy hazafiúi lelkiismeretünk folyton ébren maradjon, hogy végre megértessük, hogy ezt a magyar ipart elsősorban nekünk magyaroknak kell védőszárnunk, meleg pártfogásunk alá venni, ha azt akarjuk elérni, hogy a külföldön is elismerést, tiszteletet és a mi legfőbb: piacot is teremthessünk neki!

És ezt azoknak kellene első sorban megkezdeni, a kik a társadalom vezetiként szerepelnek, hogy jó példájukkal másoknak is irányt és utat jelöljenek ki... De míg a bécsi és pesti cégeknél a legelőkelőbb udvarhelyi körök megrendeléseket eszközölnék, sőt megelégedésükről az idegen cégeknek elismerő bizonyítványokat állítanak ki, — addig itthon a mi szegény székely kereskedőinknek és iparosainknak csakugyan felkophatik az álluk...

Igen ám, de hogyan és miről ismerhessük meg azt, hogy tulajdonképpen mi készült ebben a mi szegény, kis, bércecs hazánkban?

Hiszen a hazai gyártmányok semmivel sem különbözthetők meg a földi gyártmányoktól?

Bezzeg a német, vagy az angol, — ha hazai cikket akar vásárolni, csak megtekinti a kirakatban vagy az üzletben és büszkén csillan meg a szemében a felirat: „Készült Németországban”, vagy „Készült Angliában.” („Made in Germany”, vagy „Made in England”). És mindjárt tisztában van, hogy saját hazai iparát támogatja, a mikor az ilyen feliratu cikkeket vásárolja.

Kíváncsiságból megkérdeztük egyik legnagyobb játékaru gyárosunkat: miért nem teszi gyártmányára a „Made in Hungary” büszke feliratot, mire azt a szomorú választ kaptuk: „Kedves, jó uram! ha mi gyártmányainkra ezt az igaz és szép jelszót felírnánk, a kutya se vásárolná meg cikkeinket; hiszen csak úgy tudunk tudadni rajtuk, ha azt hazudjuk, hogy külföldi gyártmány. Pedig egy szavamra mondom, hogy sokkal tartósabb, becsületesebb és tetszetősebb is, mint a hasonló külföldi munka. De hát mi magyarok már csak úgy vagyunk, olyan az istenverte természetünk, hogy csakis az tetszik, a mi a külföldről jön.”

Szinte megdöbbenve hollottuk ezt a kemény, keserű igazságot! Tehát a magyar munka nem kell, mert itthon készült, mert magyar agy szerezte meg, mert magyar kéz alkotta, mert magyar embernek adna becsületet magyar kenyeret, szóval mert a „Made in Hungaria” — Magyarországon készült!

Még a lelkünk is elpirul az ilyen-mik hallatára!

Pedig az a szomorú időszak — hála Istennek — már rég elmúlt felettünk, a mikor az európai kulturálmok kicsinyléssel, gunynyal és százalommal tekinthettek rajtunk végig, mikor még joggal a műveletlen, barbár nemzetek közé sorozhattak, kiket a kultúra teljesen érintetlenül hagyott. Ma már műveltségünk, művészetünk, irodalmunk, kereskedelmünk és iparunk az európai kulturálmokkal bátran és sikeresen veheti fel a versenyt, és hova-előbb megszerezhetnők a külföld előtt is azt a méltányolást, becsülést és tiszteletet, melyet évezredek fokozatos fejlődésünk, de különösen az utolsó két évtizedben tanusított haladásunkért kétségtelenül megérdemelnénk.

Ám a kezdeményezésnek itthon kellene megindulni az által, hogy az idegenbe vándorló milliókat hazai kereskedőinknek és iparosainknak juttassuk, hogy megerősödve, megizmosodva, minden gond és habozás nélkül felvehessék a versenyt minden téren.

Mert ha mi magunk nem támogatjuk a magyar ipart, nincs jogunk követelni, hogy a külföld támogassa!

Ezt jó lesz, — nemcsak karácsonkor — hanem mindenkoron megiszívlelni!

A szent estén.

Hozzánk is jöjj el édes Jézusom,
Ne vedd meg kis családomat.
Szívekbe látsz, szívek szerint itélsz,
Nálunk a tiszta hit fogad.

Nem látsz közöttünk kufár lelkeket,
Kiknél neved csak ajkon él.
Szobánk falán ragyog a szent kereszt,
S hitünkről legszebben beszél.

Buzgón reá tapad tekintetünk,
Ha szenvedés, ha bánat ér.
Bármily csapást is mérjen ránk a sors,
S ha néha megfogy a kenyér.

A bizalom, hogy bármi baj között
Jóságod lelke van velünk:
Nyugalmat ad, a mit világi zaj,
A rang vagy kincs nem nyújt nekünk.

S ha boldogabb napokra virradunk,
Lelkünk gyönyörrel van tele.
A gyermekinkben teljesült remény
Az élet legszebbik fele...

S habár az alkonyat felé vezet,
Félelmet nem riaszt reánk.
Szívünkben boldog öntudat fakad:
Gyümölcsstelen fák nem valánk!

Oh Jézusom, gyermekmosoly hozott
A bűnös földre egykoron,
Gyermekcsoport közt állva, szent
[kezded

Áldotta őket biztatón.
Enyéimet se vedd meg és megáldd,
Hisz irgalom vagy, jól tudom...
A »szent estén« feléd sohajtgatok:
Hozzánk is jöjj el Jézusom!

Fülei Sz. Lajos.

— **Képes levelező-lapok** helyi és művészi kivitelben legnagyobb választékban kaphatók B e t e g h Pál könyv-, zenemű-, papír-, író- és rajz-szerkesztésében — Székelyudvarhely.

Gazdakörök rovala.

A kaszálók és legelők javítása.

»Hasztalan az emberek iparkodása, ha nem járul hozzá az Isten áldása«. Ezen ékes, de igaz közmondással kezdek megfelelni ezen kérdésnek, mert igazán kérdésnek lehet nevezni, a melynek ismerete annyi ember boldogítását célozza. Ez eszme kell előttünk lebegjen, ha gazdaságilag művelődni akarunk. Jó gondolat ez a művelt emberek számára, mert az Isten eszméjéből szerezheti meg mindenki műveltségét. Munkára ösztönöz ez a székely, földműveléssel foglalkozó embereknél. Mert ennek a világánál pillanthatunk fel az égi fény felé e sáros, sötét világból, hogy a megtermékenyítő és föntartó Isten áldását adja meg alkalmas időben. Azért vallásosságunk egyesüljön műveltségünkkel, mert régi igazság, hogy „a mely nép vallásos és istenfélő, az boldog, az előrehalad minden munkájában“. A régi ősök ilyen vallások voltak, kövessük nyomdokaikat.

Ki ne tudná, hogy a birtokos embernek a gazdaság az ő kenyere? Ezzel foglalkozik, ebből él, ebből tartja fön magát és családját és ebből pénzel. A földből teremti elő mindazt, ami az ő megélhetéséhez szükséges. Eladja részben a mit termelt, vagy az állatot, melyet nevel. Egyszóval a föld az, a melyből éltető elemét meríti. Mert régi igazság, hogy gazdálkodás és gazdálkodás között különbség van. Épen azért kigazda közönségünk elé állítom a kaszálók és legelők javítására, fejlesztésére szolgáló gondolatokat. Lehet, hogy akár hány ember még többet is ismer, mint e kis dolgozatban foglaltak. Azonban ez nem elégséges ok, hogy elhallgassuk azt, ami népünk jólétét előmozdítja.

Gazdasági életünkben a legelső helyet foglalja el az állattenyésztés; legalább e szűkös Erdélyben igen. Mert ha igaz az, hogy népünk két gazdasági ágából: a gabonatermelés- és állattenyésztésből él, akkor e szűkös hazában legelő áll az állattenyésztés.

Már pedig ennek legelembb része, mintegy életfeltétele a legelők ápolása. A jó kaszáló és legelő az állattartás legelső feltétele. Azért legfőbb gondot fordítsunk a jó kaszáló előállítására.

Mert a kaszálók és legelők éppen úgy rászorulnak az ápolásra, mint a buzát termő földek. Ha nem fordít kellő gondot rá, a gazda bánja meg, mert nincs rajta Isten áldása.

Azonban igen gyakran nem a gazda oka a terméketlenségnek, mert a talaj minősége is nagy befolyással van a termés milyenségére és mennyiségére. Az olyan rét, kaszáló, mely füvet alig terem és vízben is nagyon szegény, az nem kaszálónak való hely. Mert kaszálónál legfőbb kellék a víz. De a teknő alakú, állandó vizes talaj sem alkalmas kaszálónak, mert az ott termett fű savanykás, sovány és több állat- és emberbetegségnek a csiráját hordja magában. — Tehát sem a tulvizes, sem a száraz talaj nem alkalmas kaszálónak, jó takarmányföldnek.

Az áradások által öntözött kaszálók már jobbak, mert az iszap és más szenny a talajt megtermékenyíti. Az állandó áradásoknak kitett fekvésű helyek sem alkalmasak kaszálónak. Most tehát figyeljük meg, hogyan lehet a rossz fekvésű és kevés termésű kaszálókat javítani. —

A hegyvidék talajnedvessége mindig a völgyek felé szívárog, ez a lassu, de folytonos vízáramlás megromítja a kaszálóinkat. Ezen szívárgó áramlatot úgy értékesítjük, hogy 1 és fél méter mély keresztárokot húzunk és ezen keresztárok felfogja a tulságos bő-olvasás és záporokat, s lassankint átadja környezetének, a mi nagyban elősegíti a fű fejlődését. Sőt az összegyűjtött vizet kis árkokkal a kaszáló más részébe is elvezethetjük. Az elvezetésnek két-féle módja van: az alagsóvezetés és lecsapolás.

Az alagsóvezetés módja a következő: Bizonyos mélységben agyagcsöveket helyezünk le és így a fölösleges nedveket levezetjük. Már most e levezetés, hogy szakszerű legyen, nagyon ajánlatos a kulturamérnökséghez fordulni, mely hivatal a földművelésügyi Minister rendeltére utasítással szolgál. A lecsapolás egy mélyebb nyílt levezető árkából áll, mely összegyűjti a fölösleges vizet és a talajt termékenyíti teszi. —

A száraz réteket, különösen azokat, melyek vizek mellett terülnek el, termékenyíteni lehet tenni az öntözéssel vagy árasztással. És pedig a legmagasabb helyen fekvő részénél a vizet kicsapoljuk medréből és rábocsátjuk kaszálóinkra, mely esetleg kis árkokkal van ellátva, hogy a vizet elvezessék. Az ily árasztásokat mindig a kaszálás után, mihelyt a takarmányt elvittük róla, azonnal eszközölni kell. A szénatermelésnél az arány száraz nyáron 6.5—2.5. T. i. azon a helyen, hol öntöztük 25 mmázsa, a hol nem öntöztük, 6 mmázsa takarmány lesz.

Még a következő hasznat is nyerjük az ilyenféle öntözésből és lecsapolásból. Míg a talaj vízenyős, addig a takarmány gyér volt, a csáté, káka növények duslakodtak, addig a lecsapolt vagy rendszeresen öntözött területen ott tenyészik a mezei komocsin, sovány, perje, mezei ecsetpázsit, fehér here, stb. Mind-megannyi jóféle füvek, melyek gyökerei annak előtte is ott voltak, de elsatnyultak a rossz gazdálkodás folytán. Azonkívül az öntözésnek még a másik nagy haszna az, hogy hogy elpusztulnak a káros rovarok, a cserebogár parajostól, elvándorol az egér.

Még egyet különösen a gazdaközönség figyelmébe ajánlok. A vakondot sohase bántsuk, mert rendkívül nagy hasznára van az embernek. Testsúlyával egyenlő súlyu kártékony bogarat pusztít el naponként. Kipusztulnának növényeink, ha le nem szedné a gyökerekről a kártékony rovarokat. Turásával kárt okozni látszik, de épen ezáltal is használ, mert a földet porhanyítja és hozzáférhetővé teszi a levegőt és a földet megtermékenyíti. Pusztítani kell a zsurlókat és mohát. Meg kell tisztítani a földet a bok-

roktól, tüskéktől, tavasszal szét kell teregetni a hangyabolyokat, vakondturásokat. Soha se engedjük, hogy e hantok begyepesedjenek. S ha be vannak gyepesedve, kapával le kell vagdalni és egyenletessé tenni a talajt. —

Ne kíméljük a mohát, vasboronával ki kell szagatni, mert a moha a fű elől megeszi a táplálékot. A fű elsatnyul, termésünk kevesbül, ha el nem égetjük ez összegyűjtött mohákat. Mindezek mellett réteinket meg kell trágyázni. Ha nem jut az istálló-trágyából, felhígított istálló-trágyalevet hordjunk ki a kaszálóra. Kora tavasszal, mikor a föld tömve van, nedvességgel még felhígítani sem szükség, hanem úgy kivinni és szétfeckedezni a kaszálókra. Még a buzatermesre is áldásos egy-hordó trágyalé, ha különösen meg-gondoljuk, hogy egy liter trágyaléban több tápanyag van, mint egy szeker szalmás trágyában. Ha Dánia és Angol országokban árverést hirdetnek az ürülék-helyek anyagára, akkor itt is kellene legalább minden székely gazdának tudnia azt, a mit elpazarol, kienged a kapuján „trágyalé“ alakjában.

Mindezek mellett — mint fenn mondtam — legfőbb a rétek elárasztása vízzel és mindenféle hulladékot hordjon ki rá, így gyom, szemét, különösen az ut szemete, konyhahulladék, tojásbéj, korom, hamu, mindez fő tápszere a kaszálóknak. Sőt az iszap is, ha szét te-regetjük.

Édes székely népem, ne vesd meg az itt előforduló módokat, mert boldogságod egyik alapja, ha már földi boldogságról van szó, a jó legelő előállítása, illetve föntartása, ha meggondolod a mai rebellis világ vergődését; mondom az eszmék zavarából: a politikai világból, egy van a mi kiemelhet és föntarthat, a gazdasági műveltség, a megélhetés biztosítása. Már pedig ez úgy következik be, ha újra és mindig tanulunk, művelődünk gazdaságilag. A föld nem növekedik, de az emberek szaporodnak, táplálék kell bővebben. Ezt pedig a föld nem tudja adni, ha mi nem műveljük.

Ezután a rét újításáról és a legelőkről fogok értekezni.

András Péter, plebános.

Megy a gőzös...

Megy a gőzös katonákkal
Rakva Boszniába;
Eddigél sokat vitt már,
A többi is parancsot vár:
Az elindulásra...

Dalogatva indulnak el
A székely legények;
Elválásuk oly megható
Mert tudja a Mindenható:
Vajjon visszatérnek?...

Visszatér-e valamennyi
Övéi körébe?
Kiknek most tájó siráma,
Mint a szélvész zokogása
Terjed szét a légbe...

...Visza? Oh mert hány dőlhet ki
A hősi tusába!...
S hány kis csendes, édes fészket,
Szülőt, árvát, feleséget
Ejthei sötét gyászba?!

Szamosközi.

A Műkes legenda.

Írta: KELEMENNÉ ZATHURECZKY BERTA.

„Attila, a világhódító, az Isten ostora, nem a harcmezőn hal meg. Ildikóval, a burgundi királyleánnyal tartja nászát; a nász éjjelen orra vére elered, torkába száll s megfojtja.

A hunok fájdalma megmérhetetlen. Hajukat töbe levágják, az arcukat felhasogatják. A síkság közepén selyem sátor alatt terítik ki a nagy halottat, s fölzokog a hun énekek gyászda. És tartanak nagy tort a holttest fölött, melyet hármast: arany, ezüst és vaskoporsóba zártak s fegyvereivel, ékszereivel együtt eltemetének.“

Három fia volt Attilának: Ellák, Dengezics és Csaba. A három testvér nem tudott megosztolni a bírodalmon, kardra bízták a döntést. Ellák elesett a küzdelemben. Dengezicset nemsokára megölték a kelet-romaiak. Csaba pedig nemzete maradvékával Erdély bércei közt bolyongott.

A hunok vándorlásaik közben törzsenként sorakoztak; több egyesült törzsnek Kadicsa volt a vezére. —

A hadvezér föllovagolt egy magas dombra és onnan nézte át megfigyelt seregét.

A hadfiak sötéten, elborult arccal állottak a sikon; csillogó tekintetük nélkül, szobroknak gondolhatnák őket. Merően és dacosan néztek Kadicsára.

— Vitézek, pajtasok! — szól emez — mi elszakadtunk a nagy nemzeti testtől, hogy új hazát keressünk. Kardunk éle csorbát kapott, hanem azért: megmaradt. Kelet és hegyei előttünk, magaslanak. Ott székelenek a haragos fellegek; ott, e hegyek ormán üssük fel a mi kis nemzetünk szék helyét.

Egyszerre mozdult meg a sisaktábor, egy hangon és egy érzéssel kiáltják: — Csakhogy szabadok maradjunk azon a szék helyen!
Erre előlben egy tündéri alak, Kadicsának és szép Enikőnek leánya: Mika.

Puha, szőke haja a fényes sisak alól térdig omlik alá; szemei barnák, csillogók, andalító. Szelid keble halmát, mely fehérebb a reggeli hónál — ezüst páncél borítja. Arca üde, ajka pirosuló. Szelid mint a galamb, de a harcban bátor és erős, mint a cikázó villám. Most szeliden mosolyog a marcona alakokra. —

— Daliák, testvérek! — mondá — nézzetek körül az előttünk levő hegy gerincéről és ott megláthatjátok a zöld rónának a kerek éggel összefolyó láthatárát. Ott a föld termékeny, a lég tiszta. A buja fűben megél és megfér táborunk egész nyája. S akinek nem tetszik a mi székhelyünk, azt majd véres fővel kergetjük vissza.

— Igazad van!... úgy legyen... kiáltják a hősök és az erdő huszszorosán veri vissza az erős hangot. — Én már jártam ott, — folytatja a szép leány — és ennek jelül a hegycsucs ormán dombot emeltem. Áldozatot mutattam be Hadurnak. Táltosaink jelentették, hogy Hadur áldozatomat megkedvelte és örökre nekünk ígérte az elfoglalandó földet... Fel

tehát kis tábora a nagy Attilának, jerünk és foglaljuk el az új hazát!
— Foglaljuk el az új hazát! —
verik vissza a bércek.

— A sas nem a völgyben, hanem a hegy ormán keresi a fészekrakó helyet... És amely csapat-vezér leghamarább ér fel a kijelölt dombra, Mika annak lesz a hűséges felesége...

A szép tündér szavára, mintegy varázsütésre repült ki minden kard a hüvelyéből. Élén visszatükröződött a nap fényes sugara. Kiderültek a mogorva arcok. Tombolt az öröm.

— Vezess!... mi követünk! —
szóltak egy szívvvel, egy lélekkel.

A kis had bátran nyomult előre. Az ellenséges népfajok kitértek utokból, vagy meghódoltak.

Mika hófehér paripáján mindenütt elől jár. Szép haja mint aranyzuhatag omlik végig fehér ruháján. Édes atyja — a hős vezér — mellette halad. Még egy perc és fent vannak a kijelölt hegycsucs tetején.

— Legyen hála Hadurnak, feljutánk, — mondja az ősz Kadicsa, nehezen szedve a lélekzetet.

De *Mik es** itt vagyunk! — felel vissza a kijelölt dombról egy erőteljes férfihang.

— *Mik es*? — szól a vezér — ki vagy te? Ki az, ki elnyerte az én tündérem kezét?

A hergromról lefelé száll egy ifju. Termete sugár, arca napbarnított, hosszú haja gesztenyebarna. — Ruhája sötét, vállán tigrisbőr kaccagány, kalpagján köcsag. Méne könnyűlábú és fürgé, mint az evet. Az ifju teljes ellentéte a hófehér Mikának.

— Hisz ismersz már rógen hős Kadicsa — mondá, leszállva lováról. — Az egyik alvezéred vagyok. — Jól van vezér. Többé nem kérdelem, hogy ki vagy, de e naptól fogva *Mik es* legyen a te neved. E név alatt bízom rád szeretett leányomat. Légy hű védője, oltalmazója... — Jer közelebb, Mika nem szegi meg adott szavát.

A bátor ifju remegve közeledik a szép leányhoz.

— Te nemzetem honszerző vezércsillaga, én nem vagyok rád érdemes. Szeretlek. Igaz, hűséges szerelemmel; szavad mégis visszaadom. Menj ahhoz feleségül, aki szivedet bírja. Én áldozatul dobom magam Ármánynak, hogy népiünk iránt kiengeszteljem.

A tündérszép leány pirulva fogja meg az ifju kezét:

— Ha *Mik es* meghal, vele hal *Mika* is! — mondja szemlesütve.

Az ifju forrón szoritja dobogó keblére, mintha el sem akarná bocsátani többé.

— Boldogult szelleme szép Emikőnek, mondd: meg vagy-e elégedve? — szól égfelé fordított tekintettel az ősz vezér.

Az ég borus volt, fekete fellegek üzték egymást felváltva; egyszerre szétrepedt a felhőkárpit és a mosolygó napsugár, mintegy dicsfényvel vette körül a boldog párt.

— Gyermekeim, ti méltók vagytok egymásra. Hadur áldása legyen rajtatok és az új hazán!...

A hadtestek Háromszék térségére gyűltek. Megkezdődött a honfoglalásra és az esküvőre következő

* *Mik es* (mi is) székely tájszólás.

áldozat. Táltosok, Gyulák, Kádárok tüzet gyújtottak az oltárköveken. Tiszta fehér mént vezettek elő. A kádár dákosával leszurta, — beleit a főtáltosnak adta.

A dombtetőről a »varázsdob« hangja hallatszik.

— Véreim! — szól a szellemek fejedelme, — ha az egyetértés meg nem bomlik köztetek, e hon örökre a tietek marad. Óvjátok meg az ősi szabadságot és műveljétek a hazanyelvét... Most hozzátok szólok hős *Mik es* és szép *Mika*. Hadur meghallgatta a hűség esküjét. Nemzetek elmúlnak, de a ti ivadékokotok még századok multával is élni és virágozni fog.

Felzugott a jókedv a jóslat hallatára. A leszurt mént fejét dárdára huzva, az oltár mellé illeszték és húsából nagy lakomát csapnak. Kürtjeikből bort isznak, mitől dalos kedvük támad.

Érzékeny népdalokat énekelnek, mit melán kísér a tárogató hangja. A deli leventék fegyvertáncot járnak, birokra, fegyverre kapnak és majdnem igazi harcot vívnak. A tánc vége néhány betörött fej és oldalborda. Így mulat még most is a magyar!...

S miként a hagyományok *Mik es* első volt a Dombon, ugy utódai is — a gróf *Mik es-család*, — mindig első volt a hazafiak között; miért is a székelyek dicsőséges primori címét méltóan viselték...

Kinai közmondások.

Gondolataiddal úgy bánj, mint vendégekkel, óhajaiddal pedig mint gyermekekkel.

Gazdag érzi biját a legtöbb dolognak.

A bolond akkor hiszi önmagáról a legtöbbet, amikor valami nagy boldogságot követett el.

Az embereket lehet nélkülözni, de barátira mindenkinek szüksége van...

Az erényt gyakorolni: a férfiak tudománya; a tudományáról lemondani: a nőnek erénye.

Sima ut nem visz messzire.

A megbánás az erény kikeletje.

Ne rejsd el cipődet a dinnyeföldön s ne akaszd köntösödöt a datolyafára. (Azt hihetik, hogy lopni akarsz.)

Az egyszer kimondott szót hatóval sem lehet visszahuzni.

Gazdasági előadás városunk V. kerületében.

Székelyföldi miniszteri kirendeltségünk vezetősége által f. hó 17-én este 6 órakor kezdődőleg a szombatföldi gazdák részére gazdasági előadás rendeztetett. A székely nép gazdasági föllendülését célzó, az okszerű gazdálkodás ismereteit terjesztő s minden szép és nemesért lelkesülő jó szive, igazán kedves esztét szerzett tanulni szerető kisgazdáink számára. Először a szép számmal jelen volt gazdaköri tagok élvezettel hallgattuk Rozsonday István székelymagyarosi tanító értel-

mes és minden oldalról megvilágosított szakszerű előadását. A talaj megmunkálásában az eddig követett ősi szokások levettközését s az újabb vívmányok, illetve okszerűbb gazdálkodás előnyeit fejtegette. Szólt az okszerű trágyakezelés és trágyázásról, valamint a trágyatelep készítéséről kiemelve, hogy a célszerűen berendezett trágyatelep a gazdálkodásban a kincses bánya, melyből mindig telik a termelés által a talajból kihasznált erők pótlására. Végül a mesterséges takarmányok termelésére, a lucerna és vöröslóhere vetése és ápolására nézve adott hasznos és kimerítő utasításokat. A szinte egy óráig tartó szabad előadás után kirendeltségünk lelkes vezetője néhány eszmét kiragadva az előadásból, a nála megszokott szakavatott lelkesültséggel fejtette ki népünknek a gazdasági téren való hátramardottságát, világos és meggyőző példákkal cáfolva meg az ellenvetéseket. Kimutatta, hogy a föld terméshozama az okszerűen végzett talaj megmunkálása által, az eddig elért eredmények háromszorosa is elérhető.

A jó eke kellei, a kellő időben végzett és őszi szántás, valamint a tavaszi szántás kerülése, illetve földporhanyítás képezte élvezetes előadásának magvát. Igazán, ha ezek az eszmék, melyeket hallani szerencsések valánk, népiünk fogékony szívében gyökeret vernek, lehetetlen, hogy az annyira óhajtott siker elmaradjon. Ezen alkalommal szeretett vezetőnk elhozta magával ifj. Boconádi Szabó Imre méhészeti szaktanárt is, aki szintén a meggyőzés hangján szólt gazdálkodásunk egy igen szépen jövedelmező és nagy befektetést nem igénylő ágáról, az okszerű méhtenyésztésről.

Megvannak nálunk a méhtenyésztés kellő feltételei s csak jóakarattal kell hozzá, hogy annak révén is a kiszagda bevételeit fokozza. Számadatokkal bizonyítja ennek jövedelmezőségét s buzdít a biztos jövedelmet nyújtó méhtenyésztés üzésére. A méhész egyesület megalakítása vagy ilyen egyesületbe való belépésre hívja fel a figyelmet, biztosítva arról is, hogy az ennek érdekében tett buzgólkodás részéről mindig támogatásra fog találni.

Dorner Béla kirendeltségünk agilis vezetője megköszönve a szives részvételt, azon határozott ígéretet teszi, hogy szivesen hozza meg azon áldozatot tanulni vágyó kiszagdáink érdekében, hogy ezen hasznos és fölötté tanulságos előadásokban jövőre is részünk lehessen.

Midőn ezen igazán érdekes előadásokért, valamint az azok során kifejezésre juttatott buzgó támogatásért a nyilvánosság terén is gazdakörünk nevében hálás köszönetet mondok, óhajtom, hogy a miniszteri kirendeltségnek nemes és székely népiünk érdekében kifejtett önzetlen munkálkodását már a közeljövőben a legnagyobb siker koronázza.

Gál Mihály.

Bélyegzők megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban szállítatnak **Betegh Pál** könyv- és papírkereskedéséből Székelyudvarhelyt.

Előfizetési felhívás.

Az új év kezdetén lapunk a tizenötödik évfolyamába jut.

Egy vidéki lap életében ez jelentékeny számot jelent, kivált a mai korban, midőn leptonnyomon új lapok keletkeznek, melyek az első év végéig is alig képesek életüket tengetni; hogy lapunk a közönség szeretetében, támogatásában idáig eljuthatott, legkésebb bizonyítéka annak, hogy nemcsak pusztán hézagot pótol, de irányával, tendenciájával, tartalmával becsületesen rászolgált megénk legszelebb rétegeinek elismerésére és ha ezt az új évfolyam kezdetén is képesek leszünk magunknak biztosítani, akkor buzgó igyekezetünkért, odaadó munkásságunkért bőven megleszünk jutalmazva.

A másfélizetes évfolyamra a fővárosi, helybeli és vidéki munkatársak olyan diszes névsorát toboroztuk magunk köré, mely magában elég biztosítékot nyújt arra, hogy lapunk a politika, társadalom, ipar, kereskedelem, gazdaság. — megyei és városi ügyek terén, minden veleszemből támasztott magasabb igénynek is képes lesz megfelelni.

Viszonzásul nem kérünk egyebet, minthogy méltányolják és támogatásuk törekvéseiket érdeme szerint és a régi nagyrabecsült előfizetők igyekezzenek minél szélesebb körben lapunkat ismerőseik és barátaik partfogó figyelmébe ajánlani és terjeszteni.

Az előfizetési árak a régiéknél maradnak és a lap homlokzatán olvashatók.

Hazafias tisztelettel.

a „Székely-Udvarhely“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

KÜLÖNFELEK.

Lapunk minden előfizetőjének, olvasójának, munkatársának és jobarádjának boldog és elégedett karácsoni ünnepet kívánunk!

Legközelebbi számunk a közbeeső hármass ünnep miatt a következő csütörtökön jelenik meg.

Rp. Ünnepi labdacsoka «Bömbölde» részére.

Sign: Hetenként egy adag

Ünnep van ma a világon
Fény ragyog a fenyőágon,
Ki e napon megszületett,
Hirdette a szeretetet...

Mindnyájunkért folyt a vére,
Mégis tövis lett a bére;
Szent emléket ünnepeljük,
Tanait lelkünkbe vessük.

Legyen hát ma szent a béke
S maradjon is mindörökre,
Legyen meg mit szívünk akart:
Ne bántsa magyar, a magyart!

A korcsmáros csak hallgatja
Szívét a meleg átjárja;
Jobb is lenne békén lenni,
Egymást szépen megbecsülni,
S a hasznót másnak engedni.
Dr Veritás.

— **Pápai kitüntetés.** X. Pius pápa dr. Fejér Antal ügyvéd, apostoli főszindikus, csikszerepai lakosnak, az egyházi élet terén s különösen a csiksomlyói Szt. Ferencendi szerzetház világi ügyeinek vitele körül szerzett érdemei elismerésül a Szt. Szilveszter lovagrendet adományozta.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Prunyi Ottó helybéli állami népiskolai tanítót ugyanebben a minőségben a nagyváradi állami elemi iskolához helyezte át.

— **Városi közgyűlés.** Nagy részvétlenség mellett folyt le városunk képviselőtestületének szerdán (e hó 23-án) Gotthárd János polgármester elnöklésével tartott rendes közgyűlése. Noha városunk közel kétszáz ezer koronás költségvetése, a nagyobb érdeklődést is megérdemelte volna. Nem akarunk vádaskodni; sem a közgyűlés idejének kitűzésében nem keressük hibát, sem pedig a képviselőtestület érdeklődésének okait nem kutatjuk. Annyit azonban kötelességünknek tartunk megállapítani, hogy a 11 szavazó tisztviselőn kívül 80 választott és viriliss képviselőből csupán 12 tag vett részt a közgyűlésen. Tudomásul vettük a 70,000 koronás költsön belügműnizsteri jóváhagyását és minden lényegesebb módosítás nélkül elfogadták az előterjesztett költségvetési előirányzatokat. Jóváhagyták a közmunkaerő összeírását és kivételét is törölték az 1907. évi zárszámadásnál mutatkozó bevételi és kiadási tételeket. A szombatföldi aszfaltjárda építésével felmerült utast javítási költségeket a köveztvám terhére utalványozták. A város különböző alapjainak gyümölcsöző elhelyezésére, a tavalyi alapon, kijelölték az egyes pénzintézeteket. Az árvaszék ülnökeiül: Vajda Ferenc, Sándor Mózes, Papp Z. József, Molnár Károly, Kovács Domokos ellenőr és Daróczy Miklós újból megválasztottak. Sárközi József napidíjast a jövő évre is megtartják és a Szántó-féle telek mellett levő városi pusztá helyet évi 13 K haszonbérért kiadták, illetve szerződését jóváhagyták. A fogyasztási adók megváltásának ügyét napirendről levették. Bodó Ferenc, László Albert, Málviánszki Ferenc, Czikmántori Dénes tisztviselőknél fizetési előleget engedélyeztek. A közgyűlés végén már alig maradt képviselőtestületi tag; időközben elment az a néhány is, aki előbb jelen volt.

— **Szilyester-esti mulatság.** Az etédi székelly zenekar Schreiner József karnagy vezetésével e hó 31-én, Szilyester estéjén Etéden, az „Erzsébet”-ház nagytermében érdekes műsorral egybekötött zártkörű kossaras táncestélyt rendez, a melyre a csinosan s izléssel kiállított meghívók a napokban küldetnek szét. A rendezőség: Gedő István elnök, Somodi Ferenc id. alelnök, Bálinth Zoltán jegyző, a karnagy, Szabó Márton pénztáros, Gedő Ferenc aljegyző, Bekő László, Birtalan B. Mihály, Birtalan Mózes, Csizsér Lajos, Gagyai Ferenc, Hodgyai Lajos, Jakab Aladár, Jenei Mózes, Kelemen Lajos, Péter Ferenc id., Péter Dénes, Péter Ferenc ifj., Péter Elek, Szabó Lajos zenekari tagokból áll. Belépődíj személyenként 50 fillér. Kezdeté este fél hét órakor. Az érdekes műsor a következő: Szózat-indulót, népdalegyveleget és Rákóczy-indulót játszik a székelly zenekar. Megnyitót tart Gedő István elnök. Szaval Jakab Aladár és monológ ad elő Jakab Árpád. Dialog. Előadják: Bartos Terecsike és Bekő Juliska. Éjféltől a 12-ik óra jelzése után a zenekar eljátsza a Hymnuszt, Bálinth Zoltán pedig emlékbeszédet tart, a melyet azután a „Menekültek indulója” követ, mint utolsó pont a gazdag műsorból.

— **Szent Antal estély.** Folyó hó 27-én, vasárnap rendezi a Szt. Antal társaság ezen évad IV-ik estélyét. Elnök: Persián Jánosné, rendezők:

Demény Ferencné, özy. Gonda Jenőné, Daróczy Erzsébet és Gergely Ilonka. Műsor: 1. Ének Szt. Antalhoz, előadja Szabó Antal. 2. Szaval Bálint József. 3. Énekel Baku Katalin és ifj. Szemerjay Károlyné, zongorán kíséri Gergely Ilonka. 4. Szabad előadást tart Soó Gáspár. 5. Szent Imre sirja. Melodráma, előadja Flórián Margit, zongorán kíséri Gergely Ilonka. 6. Szabad előadást tart Szabó János. 7. Beriot 9. sz. hangverseny darabját előadják hegedűn és zongorán Bagó Mariska és Dézsy Lajos. 8. Oh áldott szűz Anyánk, előadja Szabó Antal.

— **A helybéli polgári önk. és segélyező egyesület** által december 26-án (karácsony másodnapján) a „Budapest-szálló” színháztermében rendezendő fillérestélyek karácsonyának műsora: 1. Nyitány a helybéli zenekar által. 2. Monológ előadja Bálint Endre. 3. Zene. 4. Részlet a „Kisalamuszi” című operettből, éneklő özy. Mihálovits Béláné. 5. Szaval Szombatfalvi Mariska. 6. Zene. 7. Magánjelenet, előadja Besenyey János. 8. Kuplét énekel Sarkadi Rudolf. Tánc éjféltől 2 óráig. Belépti díj személyenként 1 K. Páholy jegy 4 K. Karzati ülő jegy 40 fillér. A karzatra váltott jegyek a földszintre a táncmulatságra nem érvényesek. 500 drb. nyeregmentárgy kisorsolása főnyeremény egy gazdagon feldisznított karácsonfa. Konfetti és világpósta. Rendezők: Fischer Ferenc r. b. elnök. Szemerjay Károly r. b. alelnök. Csépi Irénke, Csépi Berta, Szentpétery Gyula, Nagy Márton.

— **Kisipari gép- és szerszámkiállítás** nyitott meg Szt. Erényi József államtitkár e napokban Budapesten, a technológiai iparmúzeumban. A kiállítás bemutatja mindazokat a szerszámokat és gépeket, melyekre a kisiparnak szüksége van még pedig használatban, sőt külön tanfolyamokon meg is tanítja a jelentkezőket a különféle gépek, motorok stb. kezelésére, használatára. Azonfölül husz fillérért ad olyan illusztrált katalógust, melyben a gépek rajzán és használati utasításán kívül még alapos számítások is vannak munka és költség megtakarításáról a gép használata esetén. Szóval ez a kiállítás, mely 1909. évi március 30-áig minden nap ingyen tekinthető meg, a gyakorlati ipartejesztésnek igazi segítője. Kívánatos hogy a kézműves- és kisiparosok minél számosabban és minél gyakrabban látogassák meg ezt a valóban tanulságos és gyakorlati irányú kiállítást, a mely dicséri mindazokat a kiknek része volt a rendezésében. Ajánljuk helybéli és vidéki kisiparosaink figyelmébe, hiszen itt láthatják meg leginkább, hogy minő szerszámokat és gépeket használhatnak s kérhetnének az államtól versenyképességük emelésére.

— **Segesvár magyar utcanevel.** Segesvárról jelentik, hogy a város képviselőtestülete a napokban tárgyalta a magyar kaszinó és a magyar polgári körnek azt a kérését, hogy az utcanevek magyar fölírással is ellátassanak. A képviselőtestület bizottságot küldött ki ez ügy tanulmányozására, mert fontosnak tartja, hogy egy magyarországi város utcanevei vajjon magyarul is jelezze legyenek-e? Ez már igazán jó vicc volna, ha oly szegénytelenül szomorú nem lenne.

— **Kamarai ülés.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 1908. évi december hó 28-án (hétfőn) d. u. 3 órakor. saját hivatalos helyiségében teljes ülést tart.

— **A süköi református ifjuság** a községi iskolaszék védnöksége mellett — az iskolai harmonium alapjára 1908. dec. 26-án, szombaton és 1909. jan. 3-án, vasárnap, tánc-csal összekötött két estélyt rendez, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja.

— **Új egykoronások.** A magyar és az osztrák kormány között tárgyalások folynak új egykoronások ve-

retése tárgyában. Az új veretű egykoronások összegét 150 millió koronára tervezik. A forgalomban nagy a kereslet az egykoronás pénzdarab iránt s ez teszi szükségessé, hogy ilyen nagy mennyiségben készítsenek új egykoronásokat. A szükséges ezüstmennyiséget az Osztrák-Magyar Bank fogja szállítani saját pénzkezeléséből s az így keletkezett hiányt arannyal pótolják. Az 1892-iki valuta-örvény értelmében 200 millió egykoronast vertek a forgalom számára és pedig 140 milliót Ausztria és 60 milliót Magyarország számára.

— **A rugonfalvi református egyházközség** új lelkesze Bíró Dezső beköszöntése alkalmával saját pénztára javára táncmulatságot rendezett, melyen felléptek: Csillag József 4 K 50 fillért, Riemer Gusztáv 3 K 50 fillért, Bíró Áron és Bíró Dezső 3 K 80 fillér, Hegyi Péter, Bedő Ödön, Márk Mikály 1 K 50 fillér, Gyógyér János, Unger Tibor, Márton András 1—1 K. Baczó Lajos, Nemes Dénes, Szabó Mózes, Pál Domokos és Szőke Károly 80—80 fillért, Gagyai Elek, Elekes Sándor, Gámán Sándor, Hermán János, Bálint Dániel és Bokor Károly 50—50 fillért, Rákosi János, Ifj. Szentannai Mózes, Szőke László és Benkő Mihály 20—20 fillért, Keszler Rudolf, Lengyel cég és Simó Károly 10—10 fillért. Fogadják e helyen is a rendezőség hálás köszönetét.

— **A lenvetőmag beszerzését** a földművelésügyi miniszter megakarván könnyíteni, a jövő évi vetéshez eredeti orosz (pernai korona) lenvetőmagról gondoskodott, a mely ez évi december 31-éig közvetlenül a Magyar Mezőgazdák Szövetségétől Budapest rendelhető meg hordónként (kb. 85 kgr. tiszta súlylyal). 1—5 hordó megrendelésnél hordónként 22 K 50 fillér. Kórtermeléshez eredeti lenvetőmag első és második utántermése is megfelelő. Tehát eredeti vetőmag beszerzése csupán fölújításhoz való arányban és mennyiségben szükséges.

— **A székellykeresztúri ifjuság** karácsony másodnapján, Bálint Dániel nagytermében, az államilag segélyezett közs. polgári leányiskola tanárszükségleteinek fedezése javára táncmulatsággal egybekötött színelőadást rendez este fél nyolc óratól kezdődőleg. Színekerül Kiszalud K. Csalódások című vígjátéka.

— **Névjegyek.** Tekintettel az új-évre, lapunk könyvnyomtató intézete a szebbnél-szebb névjegyek nyomtatását már megkezdette. — Ezúton hívjuk fel a n. é. közönség figyelmét dusválasztéku és legújabb divatu névjegypapír készletünkre és kérjük, hogy szükségletét minél előbb megrendelni méltóztassék, nehogy az ilyenkor beállani szokott munkatorlódás miatt esetleges hátránya legyen. *Névjegyeket* azonnal, a *megrendelés napján* elkészítünk s így a városunkba látogató vidéki közönség is itt időzése alatt portómentesen átveheti rendelmenyét.

Farkas-kaland. Minden évben felbukkan, akár csak ugorka éréskor a fumei cápa — egy-egy mesébe illő farkas kaland Bejárja az ország lapjait épen úgy, mint mostanában több budapesti lapnak az a híre, hogy Heckert plebánost a farkasok felfalták Erzsébetváros és Segesvár között s a szegény papnak csak az okulárját, meg a csizmáját lelték. — Valósággal pedig annyi igaz az egészből, hogy Heckert szánon utazott, a farkasok megtámadták, de mivel kettőt közülök lelőtt, a többi ordas megfutott és így a pap sérteletlenül ért haza.

— **Német színház Homoróddarócon** Homoróddaróc nagyközség nincsen Berlinben, sem pedig Drezdában, hanem a Székelyföld kelles közepén, Udvarhelyvármegyében. Ennek a jó módu falunak társadami vezére — úgy látszik — Michael Fredel Lehrer, vagyis Fredel Mihály tanító ur, aki karácsoni ajándéku azzal kedveskedik a homoróddaróciaknak, hogy nekik ünnepe másodnapján a „Schulsaale”-ban Theater aufführung-ot, vagyis az iskola termében németnyelvű színelőadást rendez és ő maga is egyedül három szerepkört hajlandó betölteni. Ez a tehetséges ur ember nagy elismerését érdemelne, ha állását, befolyását helyes irányban érvényesítené. Igen szép tér nyílnék számára pl. az analfabéták oktatása körül s ezáltal meg tanítói lelkiismeretét is megnyugtatóná azzal, hogy akit az iskolájában magyarul írni és olvasni eléggé megtanítani nem tudott, azt pótolná társadalmi uton. Elvégre magyar földön, a Székelyföld közepén lakunk és talán még sem illik germanizálni, vagyis teljesen német nyelvű színelőadásokat rendezni szakban egy magyar tanítóképzőben levizsgázott tanítónak résztvenni. Sokkal inkább használna a népnek, ha magyar írást és olvasást tanítana nekik — tekintettel a pluralis választói jogra. (Beküldték.)

— **Elemi népiskolai értesítő könyvecske** a n. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter utasítása szerint — finom papírra nyomtatva, csinos kiállításban: Betegh Pál könyvnyomtató- és könyvkötő-intézetében megjelent s kötve, darabonként 10 fillérért kapható. Vidékre 100 darabonként postadíjmentesen küldi.

— **Gonosz ital a pálinka...** Székelymuzsnán e hó 20-án este (vasárnap) a pálinka hatása alatt nagy-szabású verekedés volt. Mester Lajos odaváló lakos Kis János nevű régi haragosát megbicskázta. Közben belevegyült a verekedésbe Kis Mózes és Keresztély Ferenc is. Valamennyien megsérültek. Kis Jánost és Keresztély Ferencet életveszélyes sérüléssel a segesvári kórházba szállították. Ime újabb bizonyítéka annak, hogy a korcsmák vasárnapi nyitvatartása káros.

— **Székelly fluk sorsa Hercegovinában.** A zöldvízi Narenta partján fekszik Hercegovina fővárosa, Mosztár, annak is az északi részén van a Nordlager. Ez az északi tábor sok magyar fiúnak ad most szállást, ott hallgatják a műezsinek énekét a mecsetek erkélyéről és onnan mennek patrulirozni a körülfekvő hegy-óriásokra. A Pódvelezs emelkedik Mosztár fölött, annak a havát gázolják a székelly bakák és ellenség helyett medvékre lövöldöznek.

Az udvarhelyi regiment harcoss zászlója már javában szolgálja a monarchia védelmi érdekeit a görbe hegyek országában. A vitéz fiúnak elég jó sorsa van Mosztárban, Hercegovina mecsetes, minaretes, török stílusú fővárosában. Onnan irt most egy székelly legény zamatos bakalevelet az itthonmaradt bajtársának, Érdekes levél és érdekes, hogy lenyomtatassuk. Szól a következőképen: Kelt levelem mosztári Nordlager fővártáján. 1908-cz dec. 6-ik, vasárnap. Szeretted kedves földim. Kívánom, hogy ezen pár sor írásom friss jó egészségben találjon. Értesítelek, hogy szerencsésen megérkezettünk baj nélkül Mosztárba, ahol annyi a katona, mint a nyúl, amiből meglát-szik, hogy megint 48-ra készülődünk. De azért nem mondhatnám, hogy rossz dolga van a bakának. A mi batallionunk cukok szerint ágyuk mellé és az vártákra vannak besorozva, de a szolgálat nem olyan nehéz most még, mint odahaza gondoltuk. Hanem baj, hogy kicsoda

borzasztóan, kétszeres, ránk b, a hóba, nokba, terie re, s olyan, láért le, stróftól, mint r, heti m, val. M, látjuk, székelly, befél j, maradu, vége. A, is meg, nak ve, Az b, sziklák, de azé, nem é, is ér o, vaszszé, addig p, olcsó, karacs, és egy, — A, rendez, Valents, követe, 50 K, talné 6, ger Ar, mocsay, Simó J, rencné, nosné, hályné, Zakariá, özv. M, gely, lerstein, rolyné, Zonda, Székel, mosné, mánton, Péter, Hartm, Kapez, Boros, rolyné, jóné, zsefné, Pék J, Szaba, 2—2, nauer, Róza, Likma, özv. F, rás, B, Bálint, Valak, Guszt, Nagy, Jakab, Sánd, más, Szabó, Kiss, Vilner, ger V, Dénes, báh, Mihál, Szabó, Szabó, N. N., Spalle, kab I, Hinlé, Duka, János, Alber, Gyula, Gazd, 80—, Lajos, Simó, nosné, fillér, Sánt, 50, téré, özv, tonn, rásné, Sánd, Julia,

borzasztó hegyeket rakott ide a jó Isten, egyik-másik akkora mintha kétszer mérném a Hargitát s ottjárnunk bajonett auf a tetején, tórgyig a hóban. Szolgálat után a kanti nokba járunk, ahol a többi infanterie regimentekkel jól ismerkedünk, s olyan olcsó a bor, hogy két picu-láért leihatja magát aki nem fél a stróftól. Azután meg füe annyi van mint nálunk a kökény, hótra töm-heti magát az ember egy garas ár-ával. Minden jó volna, de sohase látjuk mi mán se Udvarhelyt se a székelyföldet, mert úgy mondják, befél jött róla, hogy négy esztendőig maradunk lenn, aminek sohase lesz vége. Az igaz, hogy a kapitány ur is meg a többi tiszt urak úgy bán-nak velünk, mint a falat kenyérral.

Az bizonyos, hogy a magas hegyi sziklák között nem jó a járás-kelés, de azért az a bizonyos Befél még nem érkezett le Mosztárba és nem is ér oda soha. Ugy lehet, a tu-vaszszal már visszajönnék a fiuk, addig pedig barátkozhatnak a jó és olcsó dalmát borral, a fűgével a karacsony: a innen küldött holmikkal és egyebekkel.

A helybeli Oltáregyesület által rendezendő kiállítás fedezésére özv. Válcstikné és Janó Ferencné íven következők adakoztak: Klein Géza 50 K, Siroky Ágoston, Tiliczki Ant-álné 6-6 K, Dézsi Istvánné, Bur-ger Arthurné, Szilágyi Dénesné, Ka-mocsay Mihályné, Papp Z. Józsefné, Simó Jánosné 4-4 K, Zimny Fe-rencné, Bálint Györgyné, Reiner Jánosné, Konrád Albertné, Gál Mi-hályné 3-3 K, ifj. Jakab Györgyné, Zakariás Antalné, Sándor Dénesné, özv. Miskolczy Károlyné, Dávid Ger-gely, N. N., Baranyai Gyuláné, Val-lerstein Jakabné, özv. Kabos Ká-rolyné, Jancsó Jánosné, Ilyés Miklós, Zonda Józsefné, János Péter, idős Székely Józsefné, özv. Reichert Vil-mosné, Czikmántori Jánosné, Czik-mántori Dénes, Cserey Józsefné, Péter Józsefné, Gáspár Antalné, Hartmayer Rudolfné, Nagy Lajos, Kapeza Károlyné, Meixner Vilmos, Boros Károlyné, Haberstumpf Ká-rolyné, Fábán Józsefné, Szántó La-josné, Rösler Károlyné, Tóth Jó-zsefné, Fábán Györgyné, Hein Pál, Pék Józsefné, Dr Paál Árpádné, özv. Szabady Ferencné, Szabó Istvánné 2-2 K, Kassay F. Borbára, Reise-nauer Vilmosné, Biró István, Dobay Róza, Dollny Róbertné, N. N., özv. Likman Ignácné, Kozma Aladárné, özv. Faacsali Albertné, Dávid And-rás, Bartók István, Pálffy Aladárné, Bálint Józsefné, Snakep Józsefné, Valaki, Szentpétery Ferenc, Riemer Gusztávné, Kovács Domokosné, özv. Nagy Mártonné, Ungváry Lajosné, Jakab Jánosné, Embery Árpádné, Sándor István, Fekete Beniné, Ta-más Albertné, Ferenczy Istvánné, Szabó Nándorné, Makovics Gézáné, Kiss Józsefné, Tamás Mózesné, özv. Vilner Józsefné, Szász Tamás, Hö-ger Vilmosné, Márk Albertné, Szécsi Dénesné, özv. Kassay Endréné, Bor-báth Ignácné, Sepsi Mózesné, Veres Mihály, özv. Ágotha Albertné, N. N., Szabó Ferencné, Benedek Béláné, Szabó Véri, Kalicza Gizella, N. N., N. N., Balázs Ferenc, Boros Lajosné, Spaller József, Kassay Ákosné, Ja-kab Lajosné, Zombor Györgyné, Dr Hinléder Ákos, Ferenczi Károlyné, Duka Andrásné, Bálint Gábor, Dobai Jánosné, Sándor Albertné, Barna Albertné, Dr Voith Geróné, Novák Gyula 1-1 K, Karacsonyi Ignácné, Gazd Jg Sándorné, Orbán Dénesné 80-80 f, Kállay Józsefné, Péter Lajosné, Szőke János, Hadnagy Simó, Malviánszky özv. Máthé Já-nosné, Lukácsffy Kristófné 60-60 fillér, Rápolti Domokosné 50 fillér, Sánta Albertné 50, Seidel Zsuzsa 50, Demeter Ákosné 60, Ficzus Pé-terné, N. N., Schlosser Vilmosné, özv. Boár Józsefné, Gáspár Józsefné özv. Péter Józsefné, Hadnagy Már-tonné, Sikunár Károly, Kapeza And-rásné, Bogácsi Imréné, Berkeczy Sándorné, Miklósi Károlyné, Kovács Jula, Székely Miklós, Kapeza Bálint,

Balázs Lajosné, Barabás Miklósné, özv. Oláh Antalné, Péterfi István, Balázs Lajos, Imre Béla, Jakab Rebi, Sziklai Gyuláné, Kassay F. Gyuláné, Györfy Lajos, Prunnyi Ottó, Barabás Jánosné 40-40 f, Doczi Lajos, Nevelitsné, özv. Karacsony Gergelyné, Májér János, Kovács Ist-ván 30-30 f, Gáspár Károlyné 28 f, Kelemen György építész, Molnár Gyuláné, Kovács Albertné, Rácz Imréné, Saifer Sima, Orosz Albert ifj., Szabó Mária, Páhan Károly, Kis András, Kis István, Elekes Lő-rincné, Sándor Dénesné 20-20 f, Nagy Jánosné 14 f, Mártha Pál 10 f, összesen 269 K 36 fil.

LEGUJABB.

A „Székely-Udvarhely” távirati értesülése

Kápolnásfalu község küldöttsége szerdán délben tisztelettel Solymossy Endre, dr Hinléder Fels Ernő orsz- képviselők, dr Sebess János alis-pán és dr Demeter Lőrinc főszolga-bíró vezetésével Darányi Ignác föld-mivelésügyi miniszternél és Mezőssy Béla államtitkarnál, hogy legelőjavít-ás céljából rendkívüli erdőkihaszná-lást engedélyezzenek nekik. Darányi miniszternél Solymossy Endre, Me-zőssy Bélánál dr Hinléder Fels Ernő tolmácsolta a küldöttség kérését. — Ugy a miniszter, mint az államtitkár szívélyesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy kívánalmukat a le-hetőség szerint teljesíteni fogják.

Wekerle Sándor miniszterelnököt szerdán délben fogadta a király hosz-szabb kihallgatáson, hol az összes függő kérdéseket: az önálló magyar bankot, a katonai téren teendő újít-ásokat, az új pártalakulást behatárolt tárgyalták. Új évre fontos politikai nyilatkozatok fognak történni. Az év-forduló alkalmából Wekerle minisz-terelnököt Bizony Ákos — Kossuth minisztert pedig gróf Teleky Árvéd fogja üdvözölni.

Palavicini örgróf, konstantinápolyi nagykövet tegnap kijelentette, hogy Ausztria—Magyarország hajlandó öt-ven milliót fizetni, ha Törökország ez összeget nem tekinti hűbéradó-nak és ha gazdasági és ipari meg-rendeléseinek egy részét Ausztriában és Magyarországon fogja megtenni.

ANGOL-KÓR.

Ama kiváló és koncentrált táplálék, a mely a SCOTT-féle Emulsió ban foglaltatik, táplálja a csontokat, s azokat keményekké teszi. E szer hatása alatt a csontokat körül-vevő hus egészséges és szilárd lesz.

Az általános egészség a SCOTT-féle Emulsió hatása alatt rohamosan ja-vul és az angolkóros gyer-mekek époló rózsás és vi-ruló arcúkat kapnak, mint az egészségesek. Az orvo-sok állandóan ajánlják a SCOTT-féle Emulsió használatát.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f.

Kapható minden gyógyszertárban.

BORI!

Fernengel Gyula székely-udvarhelyi bornagykeres- kedőnél a legjobb minőségben, nagy válasz- tékban és legelőnyösebb árak mel- lett nagyban és kicsinyben kapható.

Árverési hirdetmény.

A fenyédi r. kath. egyház nyilvá- nos szó- és zárt-írásbeli árverésen eladja Udvarhelymegyében Fenyed község határában fekvő „Szarvas álló” nevű 1.93 k. hold területű er- dején álló 634 drb 12—38 cm. mell- magassági átmérőjű tölgyfáját, mely nek fatömege 733 m³ l. oszt. 61.2 m³ II. osztályu mű- és 687 m³ tűzi- fában állapotott meg.

Az erdő a székelyudvarhelyi va- suti állomástól 66 klm. távolságra van.

A becsár 2044 K.

A becsár 10 százaléka bánatpén- zül leteendő.

Az árverezés Fenyed község há- zánál 1909 évi január hó 11-én d. e. 9 órakor lesz megtártva.

Utóajánlatok figyelembe nem vé- tetnek.

Az árverési és szerződési feltéte- lek a székelyudvarhelyi m. kir. já- rási erdőgondnokságnál és az el- adó egyház lelkészi hivatalában meg- tekinthetők.

Fenyéden, 1908 évi november hó 18 án.

Németh Gyula Sándor István lelkész. r. kath. egyházközpont

Sz : 12704—908. tkvi.

Hirdetmény.

Székelymagyaros községre nézve az 1892. XXIX. t. c értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegy- zése és a telekjegyzőkönyvi bejegy- zések helyesbítése iránti eljárás be- fejeztetvén, ez azzal a felszólítá- sal tételük közzé:

1. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. c. 15. és 17. § ai alapján, ideértve e §-oknak az 1889. 38. t. c. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t. c. 15. § a) pontjában foglalt ki- egészítéseit is — valamint a 1889. XXXVIII. t. c. 7. §-a és az 1891. XVI. t. c. 15. § a b) pontja alapján tör- tént törölések érvénytelenségét ki- mutatathatják, e végből törlési kereset- üket hat hónap alatt, vagyis 1909. évi július hó 15. napjáig be- zárólag a tkvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosz- szabbitható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek a ki időköz- ben nyilvankönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, a kik az 1886. évi XXIX t. c. 16. és 18. § ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. év XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokosok tulajdonjogá- nak bejegyzése ellenében ellentmon- dással élni kívánnak, írásbeli ellent- mondásukat hat hónap alatt, vagyis 1909. évi július hó 15-éig be- zárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, — mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő letelte után ellentmondások többé figyelembe vétetni nem fognak.

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán tör- tént bejegyzések által előbb nyert nyilvankönyvi jogait bármily irány- ban serteve vélik, ideértve azokat is akik a tulajdonjogarányának az 1889. évi 38. t. c. 16. § a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e

tekintetben felszólalásukat tartal- mazó kérvényüket a telekkönyvi ha- tósághoz hat hónap alatt, vagyis 1909. évi július hó 15. napjáig be- zárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő elmulta után az — említett be- jegyzéseket csak a törvény ren- des útján és csak az időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett har- madik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a kiküldöttnek ere- deti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi ható- ságnál átvehetik.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1908. decem- ber 18 án

GYARMATHY. kir. törvényszéki bíró.

Téli menetrend.

Szv.	Gyv.	Budapest k. p. u.—Prodeál- Bukarest—Palanca	Gyv.	Szv.
506	502.		501	507
-III.	I-II.		I-II	I-III.
Állomások				
820	915	i Budapest k. p. u.	750	720
1121	112	é Szolnok	539	344
144	1247	é Püspökladány	403	117
	218	é Debreczen	220	1040
348	211	é Nagyvárad	239	1109
827	533	é Kolozsvár	1110	559
	937	é Dés		340
1016	726	é Aranyosgyéres	930	348
1048	755	é Torda	852	313
1044	750	é Székelykocsár	900	370
453	1025	é Marosvásárhely	615	1225
1143	831	é Tövis	812	154
	990	é Gyulafehérvár	700	1277
	403	é Arad	1221	632
800	1220	i Budapest k. p. u. Aradonát	1225	605
404	1000	i Arad	438	835
1056	746	i Gyulafehérvár	910	225
1206	838	i Tövis	812	157
1239	905	é Küküllőszög	735	1253
302	911	i Küküllőszög—Parajd	648	1228
902	223	é Parajd Szováta és Korond fűrdők	105	745
127	944	é Kiskapos	626	1146
358	1257	é Nagyszéhen	445	731
300	1055	é Segesvár	549	954
320	1110	i Segesvár-Sz. udvarhely	600	917
326	1114	é Héjjasfalva	529	930
402	1150	i Héjjasfalva-Sz. udvarhely	531	849
441	1229	é Székelykeresztúr	430	815
606	155	é Székelyudvarhely Homoród-, Szejké-, Gergely- és Solymossy-féle Sósfürdők	305	700
632	135	é Földvár-Előpatak-fürdő	313	637
712	209	é Brassó	245	546
200	219	é Predeal	112	—
111	331	é Bukarest	800	—
805	920	é Brassó Kézdivásárhely- Bereczk	159	633
841	305	é Sepsiszentgyörgy	1241	505
1008	430	é Kézdivásárhely	1033	—
1249	705	é Kézdivásárhely, Vénus- ásványvíz-forrás, kőbányák, lennagolaj készítés	952	154
134	759	é Bereczk	905	1257
225	856	i Sepsiszentgyörgy-Gy- mes-Palanca	1205	425
1035	500	é Málnás-fürdő	1113	346
1114	610	é Tusnádfürdő	1033	321
1143	658	é Csikszereza	903	223
1242	831	é Mádéfalva	824	151
115	900	i Gyimes	520	—
336	306	é Palanca	—	1002
346	346	i Mádéfalva	755	150
200	946	é Gyergyószentmiklós	500	1020
440	1230			

Aki hirdetni akar

sikerrel, az forduljon az Általá- nos Tudósító (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, Budapest, VII. Erzsébet-körút 41., ahol hirdetéseket az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és nap- ó szakértelemmel, reiksmerelesen, pontosan és szo- lid áron eszközölnék. Több mint 200 naptár kizárólagos képvise- lete, vidéki lapok központi hírde- tési osztálya, számos hírlap ki- zárólagos kezelősege. Diszes új- ságkatalógus, képes naptárjegyzék és minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknak díjmentesen.

TÖRLEY PEZSGŐ
CASINO
TALISMAN
GRAND VIN

H O I ?
Grébel László
cukrászdájában

(Bethlen-utca 1. szám alatt, a kir. törvényszékkel szemben) kaphatók saját készítményű legfinomabb édes és sós tea-sütemények, valamint saját gyártmányú finom cukorkák és mindennemű friss sütemények.

Saját készítményű karácsonfa-diszek a legutányosabb árban és izléses kivitelben.

Árlejtési hirdetmény.

A korondi róm. kath. megye
uj templomépítésére 1909. január 3-iki határidővel árlejtést hirdet.

Árverezni szándékozik 10 százalék bánatpénzzel ellátott ajánlatokat jelzett időig a lelkési hivatalnál megtehetik, hol tervrajz, költségvetés és egyéb tudnivalók bármikor megtekinthetők.

Korond, 1908. december 19. é.
Balázs Mihály, megyebíró.
Hadnagy Mihály, lelkész.

Dr. Wagner Vilmos-féle
Menthol-sósórszesz

a leghatásosabb háziser.
Kapható: gyógyszerárakban, drogeriákban, fűszerkereskedésekben stb. vagy közvetlenül „Isten szeme” gyógyszerárában Teke (Kolosz-m.) Egy üveg ára 40 f., 1 K és 2 K. Ismét-elárúsítóknak legmagasabb engedmény.

Uj butoraktár
Szekelyudvarhelyt, Kossuth-utca 43. szám alatt.

A n. é. városi és vidéki közönség szives figyelmébe ajánljuk ujonnan berendezett kész butoraktárunkat, melyben ebédlő-, háló- és szalonberendezések, hajlított butorok, hintaszékek, irodaberendezések, valamint mindenféle eszteregályos munkák, függönytartók, fogasok, zongoraszékek különböző könyvvállványok mérsékelt árakban, kifogástalan minőségben kaphatók.

Midőn a n. é. közönség nagybecsű partfogását kérjük, egyben ígérjük, hogy minden jogosult és méltányos kívánalmat pontos kiszolgálással, szolid árakkal, székiely becsületességgel törekszünk kielégíteni. Teljes tisztelettel:
Balási Mihály asztalosmester,
Balázs Károly eszteregályosm., kész butoraktárosok.

Kiadó lakás.

Erzsébet szálloda emeleti részén 3 szoba és konyhából álló lakás, pince és fatartóval 1909. év április 24-től — villanyvilágítással berendezve kiadó. Értekezhetni id. Dézsy Antal tulajdonossal.

Cserefa eladó 160 db a bethlenfalvi erdőn, az udvarhelyi vasuti állomástól 3-4 km. távolságban, mellmagasságban 25-41 cm. átmérővel. Ára 1760 korona. Értekezhetni **Ozsváth Miklós** tanítónál Zetelakán.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közvényűnél, eszűnál és meghűléseknél, bedörzsöléséknél használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárlásakor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és ügyszőlővén minden gyógyszerárakban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerészénél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerárak az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Névjegyek, Meghívók, Eljegyzési és Esküvői valamint gyászjelentések.
ugyszintén mindenféle könyvnyomdai és könyvkötői munkálatok izléses kivitelben, gyorsan és pontosan készülnek

Betegh Pál
villamos üzemből berendezett könyvnyomató és könyvkötő-intézetében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.
Vidéki megren deléseket azonnal elintézi.

SZEKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2 szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi Ien

legjobb magyar gyártmányú díszlevélpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, szines és virágos levélpapírok és borítékok, levél-kártyák, gyász- képes levelezőlapok Nagy választék tájképes, virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

Állandóan kaphatók mindenféle kész nyomtatványok.

u. m. községi, körjegyzői, szolgabírói, végrehajtói, ügyvédi, lelkési, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

PAPIROSOK

Mindenféle színű, nagyságu, sulyu és minőségű irodai és iro-
vonalzott és sima levélpapírok, vonalzott és rovatos papírok, rajzpapírok, irógéppapírok, csomagoló és selyempapírok, másolópapírok, itató-papírok, szűrőpapírok, torta- és befőző-papírok, könyvkötő papírok és papírkülönlegességek. Kártyapapírok.
Lemezpapírok minden sulyban. hangjegypapírok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szépirási és rondírási minták. Olcsó legyező-faldiszek, klozetpapírok, szivarka-hüvely, szivarka s névjegyárcák Dohány- és szivartárcák bőrből és fémből. Börtárcák, pénzes-erszények, okmány és irománytáskák.

Szekelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház)

KÖNYVNYOMDÁJÁT

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és j u t a n y o s á r o n v a l ó elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acéltollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárak, dísztollszárak. **Ironok**, fekete, szines és másoló-ironok, notes ironok, csavarironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, iron-hegyezők. **Kréták**, iskolai, kávéházi és fajlzó kréták, szines kréták. **Tinták**, legjobb irodai és másoló tinták, szines, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek, tük. Hangoló-sipok és okarinák. Monogramok fehérnemű és levélpapírjelzésre. Kézi nyomda. — Különféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári árban.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjusági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes „Magyar Könyvtár”. A szekelyudvarhelyi **középiskolákban** és a városi és megyei **elem népskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beíró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), bárcá és szelvénykönyvek.

Körzök,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itató-deszkák, olaj-s vízfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, toll-állványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézők, gummiszalagok. — Rajzszögek, szőnyegszögek, kapcsok stb.

A Székelyföld legnagyobb kész nyomatványraktára.